

THE ANALYSIS OF SPACE IN THE FAIRY TALE "THE THOUSAND-VOICED NIGHTINGALE OR ALO-DINO'S TALE" (WITH SPECIAL REFERENCE TO ITS SCOTTISH COUNTERPART)

ՏԱՐԱԾՔԻ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆԸ «ՀԱԶԱՐԱՆ ԲԼԲՈՒԼ ԿԱՍ ԱԼՈ-ԴԻՆՈՅԻ ՆԱՂԸ» ՀԵՔԻԱԹՈՒՄ (ՇՈՏԼԱՆԴԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԺԵՔ ՀԵՔԻԱԹԻ ԶՈՒԳԱԴՐՈՒԹՅԱՄԲ)

«ЖАР-ПТИЦА ИЛИ СКАЗКА АЛО-ДИНО» (С ОТСЫЛКОЙ К ШОТЛАНДСКОМУ АНАЛОГУ)

Lusine Madatyan^{1*}, Meri Yesayan²
Լուսինե Մադայան^{1*}, Մերի Եսայան²
Лусине Мадатян^{1*}, Мери Есаян²

¹Institute of Archaeology and Ethnography, National Academy of Sciences, Armenia
Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ, Գիտությունների ազգային ակադեմիա, Հայաստան
Институт археологии и этнографии, Национальная академия наук, Армения

Russian-Armenian University, Armenia
Ռուս-հայկական համալսարան, Հայաստան
Российско-армянский университет, Армения

²Russian-Armenian University, Armenia
Ռուս-հայկական համալսարան, Հայաստան
Российско-армянский университет, Армения

*Գրագրություն վարող հեղինակ՝ lusine.madatyan@iae.am
Author for correspondence: lusine.madatyan@iae.am
Автор, ведущий корреспонденцию: lusine.madatyan@iae.am

Author contributions: LM – conceptualization, writing original draft; MY – editing
Հեղինակների ներդրումը. ԼՄ – գաղափար, նախնական տեքստ; ՄԵ – խմբագրում
Вклад авторов: ЛМ – концептуализация, написание текста; МЕ – редактирование

The authors declare no competing interests
Հեղինակները հայտարարում են շահերի բախման բացակայության մասին
Авторы заявляют об отсутствии конфликта интересов

Received: 22.09.2025; Revised: 11.02.2026; Accepted: 14.04.2026
Ներկայացվել է՝ 22.09.2025; գրախոսվել է՝ 11.02.2026; ընդունվել է՝ 14.04.2026
Представлено: 22.09.2025; рецензировано: 11.02.2026; принято: 14.04.2026

© The Author(s), 2026. This article is distributed under the terms of Creative Commons Attribution 4.0 Licence
© Հեղինակ(ներ), 2026: Հոդվածը տարածվում է Creative Commons Attribution 4.0 Licence-ի պայմաններով
© Автор(ы), 2026. Статья распространяется на условиях Creative Commons Attribution 4.0 Licence

DOI: 10.53548/0320-8117-2026.1-245

Abstract – The representation of space is among the most distinctive aspects of fairy tales. In contrast to other literary forms, where space often provides concrete geographical grounding, space in fairy tales is typically conditional and symbolic. This study explores the manifestations of space and spatial displacement in Armenian and Scottish fairy tales of ATU 550 tale type, highlighting both their shared tendencies and distinctive features. In this article, using comparative and textual analysis, together with insights from cognitive linguistics, we highlight distinctive features of spatial representation in the tales under our study, emphasizing their role in the development of the plot, as well as in revealing the complete spatial description of fairy tales. Space in the selected fairy tales is often ambiguous, with both real and imaginary locations used in ways that blur the line between reality and fiction. Spatial markers are introduced briefly, serving primarily to advance the plot rather than provide detailed description. From a cognitive linguistic perspective, this creates indefinite mental images and enhances the otherworldly quality of the tales. A comparative analysis of Armenian and Scottish fairy tales of the same cycle demonstrates that their spatial representations share significant similarities which is one of the peculiarities of comparative analysis. The observed differences are mainly determined by linguistic choices, cultural and geographical particularities, rather than by structural divergences in the genre.

Ամփոփում – Հեքիաթներին բնորոշ ամենավառ ու առանցքային հատկանիշներից մեկը տարածական յուրահատուկ և ինքնատիպ նկարագիրն է: Ի տարբերություն այլ գրական ժանրերի, որտեղ տարածքը սովորաբար ապահովում է հստակ աշխարհագրական հիմք, հեքիաթներում այն հիմնականում պայմանական է և իր բնույթով խորհրդանշական գործառույթ ունի: Սույն ուսումնասիրության նպատակն է տարածքի և տարածական տեղափոխության հնարավոր դրսևորումները հայ և շոտլանդական ATU 550 թվահամարի հեքիաթներում քննելը՝ ընդգծելով դրանց ընդհանրություններն ու առանձնահատկությունները: Հոդվածում համեմատական և տեքստաբանական վերլուծության մեթոդներով, ինչպես նաև ճանաչողական լեզվաբանության մոտեցումների կիրառմամբ հիմնավորվում և բացահայտվում է ուսումնասիրվող հեքիաթների տարածական նկարագրի ուրույն բնույթը: Կարևորելով տարածքի և տարածական տեղափոխության դերը հեքիաթում՝ ցույց է տրվում դրանց նշանակությունը իրադարձությունների զարգացման և ձևավորման, ինչպես նաև հեքիաթի տարածական ամբողջական նկարագրի բացահայտման գործում: Ընտրված հեքիաթներում տարածական կառուցվածքը հաճախ երկիմաստ է. իրական և երևակայական աշխարհները համադրվում են՝ վերացնելով սահմանը իրականության և երևակայության միջև: Տարածական նկարագիրը հակիրճ է և միտված սյուժեի զարգացմանը առանց մանրամասն նկարագրության: Ճանաչողական լեզվաբանության տեսանկյունից սա ձևավորում է անորոշ մտապատկերներ ունկնդրի կամ ընթերցողի մոտ և ուժեղացնում հեքիաթների այլաշխարհիկ բնույթը: Հայ և շոտլանդական հեքիաթների համեմատական հետազոտությունը ցույց է տալիս, որ դրանց տարածական նկարագրություններն ունեն զգալի ու հատկանշական ընդհանրություններ, որն էլ համեմատական քննության առանձնահատկություններից է: Տարբերությունները հիմնականում պայմանավորված են լեզվաոճական, մշակութային ու աշխարհագրական միջավայրի առանձնահատկություններով, ոչ թե ժանրին բնորոշ կառուցվածքային տարբերություններով:

Аннотация – Одной из наиболее ярких и ключевых характеристик сказок является их своеобразное и уникальное пространственное изображение. В отличие от других литературных жанров, где пространство обычно имеет чёткую географическую основу, в сказ-

ках оно в основном условно и носит символический характер. Целью настоящего исследования является рассмотрение пространства и пространственного перемещения в армянских и шотландских сказках типа ATU 550, выявление их сходства и особенностей. На основе использования сравнительного и текстологического анализа, а также подходов когнитивной лингвистики обосновывается и раскрывается своеобразие пространственного описания в рассматриваемых сказках. Подчёркивая роль пространства в сказке, автор показывает его значение в развитии и формировании событий, а также в раскрытии целостной пространственной структуры повествования. В отобранных сказках пространственная структура нередко носит двусмысленный характер: реальные и воображаемые миры переплетаются, стирая грань между действительностью и фантазией. Пространственные описания кратки и направлены на развитие сюжета, без детализированного изложения. С точки зрения когнитивной лингвистики это формирует неопределённые ментальные образы у слушателя или читателя и усиливает потусторонний характер сказок. Сравнительное исследование армянских и шотландских сказок явствует о том, что их пространственные описания обладают значительными и характерными сходствами, что и составляет одну из особенностей сравнительного анализа. Наблюдаемые различия определяются в основном языковым выбором, культурными и географическими особенностями, а не структурными расхождениями в жанре.

Keywords – space, ambiguity, fairy tale, displacement, otherworldly.

Հիմնարաներ – տարածք, երկիմաստություն, հերիաթ, տեղաշարժ, այլաշխարհիկ:

Ключевые слова – пространство, двусмысленность, сказка, перемещение, потусторонний.

Introduction

The fairy tale, as a unique genre, has distinct structural and textual features, one of the most important being the representation of space. Unlike other literary genres, the perception of space in fairy tales is often conditional and subject to special reinterpretation. Folklorists have long studied the concept of space and offered comprehensive interpretations.

When examining space in fairy tales, M. Lüthi argues that it serves primarily as a setting for action and often fades from the narrative once its function is fulfilled (Lüthi 1986, 61). He also notes that the fairy tale world is separated from reality by geographical distance (Lüthi 1986, 9), and that physical settings are mentioned only insofar as the plot depends on them (Lüthi 1986, 38). Equally important are A. Jivanyan's reflections on space in fairy tales: she considers the fairy-tale world as spatially removed from reality (Զիվանյան 2008, 13). In Armenian tales, this distance is frequently expressed through the well-known formula: "neither the bird with its wing, nor the snake on its belly can enter here" (Lüthi 1986, 36).

V. Propp's work "Morphology of the Folktale" also contributes to this discussion. Although not explicitly focused on space, his extensive study of the spatial movements of characters can be read as an indirect exploration of it (Propp 1968). It is no coincidence that F. Moretti refers to Propp's work as the "topography of the folktale" (Moretti 1998 [1997]). Another significant contribution comes from

N. Kuyunjichi, who argues that the very essence of the genre is revealed through space. While space may at times function as a passive background, it is always deeply interconnected with the characters, becoming active whenever the plot demands it (Kujundžić 2020, 31). Based on the perspective of cognitive linguistics, particularly the theory of embodied cognition (Lakoff, Johnson 1980, 1999), we consider spatial categories in fairy tales to be both narrative devices and mental constructs. This allows space to be both culturally specific and cognitively universal, bridging folklore and human conceptualization of experience.

Taken together, these perspectives suggest that while events and outcomes are central to fairy tales, space cannot be dismissed. It forms the very foundation upon which action unfolds.

Within the framework of this study, we analyze the role of space in the Armenian fairy tale "The Thousand-Voiced Nightingale or Alo-Dino's Tale" (Հայ ժողովրդական հեքիաթներ 1959, 27–48) comparing it with its Scottish counterpart "How Ian Direach Got the Blue Falcon" (Lang 1906) indexed as ATU 550 (Uther 2011). The research employs structural, textual, and comparative methods, focusing on the ways space functions as a narrative device that drives the plot forward. This particular tale was chosen because it contains diverse and unique manifestations of space, which make it especially fruitful for identifying both similarities and differences with its Scottish counterpart.

Spatial Manifestations

In the fairy tale genre, space deserves particular attention. It often functions as a means of linking episodes. Yet, beyond this connective role, an analysis of spatial references in fairy tales highlights broader characteristics of the genre and reveals how space shapes the narrative. In the tales examined here, explicit place names are rare. When they do appear, they are often fictional, ambiguous, or left without clarification. For instance, in the Armenian fairy tale "The Thousand-Voiced Nightingale or Alo-Dino's Tale", the following passages contain no clear spatial markers:

1. Տղեն գնաց քաղաքները ման էկավ, ո՛չ մի փեղ թթավ ոչ ախարդ-փանցը: Գնաց մի քաղաք, մի փուն ղոնաղ էլավ:

The boy went to the cities, wandered; he couldn't find his brothers anywhere. He went to a city, to a house as a guest (ՀԺՀ 1959, 37).

2. – Բա, – ասեց, – հ'ո՞ր ես էթում:

Ասեց. – Պըրփի էթամ ֆլան քաղաքը:

Հ'իրիկունը մնաց բազրկյանի կշփին, հաց կերան, առավոտը վե կացան, բռները բարցեցին, ընկան ճամփա, էկան էր թաքավորի քաղաքը:

Well, – he said, where are you going?

He replied – I am going to some city.

In the evening he stayed at the merchant's, had dinner, got up in the morning, loaded up their belongings, set off, and arrived at that king's city (ՀԺՀ 1959, 40).

In the first example, Alo-Dino searches for his brothers in unspecified cities and stays in an house. The use of unnamed cities and the repeated indefinite pronoun *մի* (one) creates a tone of spatial vagueness. In the second, the word *ֆլան* ('some') before the word *city* again signals ambiguity. The phrase *էր թաքավորի քաղաքը* ('that king's city') seems to anchor the narrative to a specific location, yet closer examination reveals that neither the king's name nor the city is ever introduced earlier, leaving the reference equally indefinite.

Similar strategies of spatial uncertainty appear in the Scottish tale "How Ian Direach Got the Blue Falcon", the setting is described as follows:

Long ago a king and queen ruled over the islands of the west, and they had one son, whom they loved dearly. The boy grew up to be tall and strong and handsome, and he could run and shoot, and swim and dive better than any lad of his own age in the country (Lang 1906, 63).

As we can see, the name of the kingdom is not mentioned in the passage. To avoid liability, the narrator simply states that the king and queen ruled in the western islands. Based on our background knowledge, it can be assumed that this refers to the Hebrides, a group of islands off the western coast of Scotland (Britannica 2023).

Alongside such vague references, the Armenian tale also contains examples of named places. Yet even these tend to be introduced ambiguously, without elaboration. Let's consider the following passage:

Էս էրկուսը վե կացան, գնացին յա Թիֆլիս, յա հ'էրևան, շատ փորցանքների մեջ ընկան, հ'իրանց ձիանն էլ ծախեցին կերան, հ'իրանց շորերն էլ ծախեցին կերան, վերջը գնացին համամչու ծառայեցին, մինը համամը վառող էլավ, մինն էլ քյուլհանչի էլավ:

These two men got up, went to either Tbilisi or Yerevan, endured many hardships, sold their horses and ate, sold their clothes and ate, and ended up serving to a hammam keeper, one became a hammam keeper, the other a stoker (ՀԺՀ 1959, 29).

Although Tbilisi and Yerevan are real locations, the repeated use of *յա* ('either/or') introduces hesitation and uncertainty, blurring the geographical reference. At the same time, the phrase acquires a rhythmic, almost formulaic quality, typical of oral storytelling.

In contrast, the Scottish tale "How Ian Direach Got the Blue Falcon" introduces a mixture of fictional and real place names. Ian must travel through three distinct regions. The first is *Dhiurradh*, where he seeks the White Sword of Light for a five-headed, five-necked humpback giant, who promises to give him the Blue Balcon in return. The following stretch from the fairy tale illustrates this point:

*And so he did, and Ian Direach let the bay colt into the ship and the princess went after them, and they set sail for **Dhiurradh**. The wind was behind them, and very soon they saw the rocks of **Dhiurradh** in front (Lang 1906, 66).*

The name *Dhiurradh* is Gaelic in its phonetics, with letter combinations like *-rr* and *-dh* (Nance 2019). While this lends the tale local color, such a name does not correspond to any known place today. It is likely either purely fictional or derived from an archaic toponym, thereby heightening the sense of spatial uncertainty.

Unlike the first area, the next two places that Ian visits are more clearly identifiable. The second location is *Erin*. In the context of the tale, we believe *Erin* refers to Ireland, as this was the term used for Ireland in Hiberno-English. Let us quote the passage below:

*If it is our sword you want, you must first bring us the bay colt of **the King of Erin** (Lang 1906, 67).*

Here the place name lends authenticity, though the archaic form *Erin* rather than *Ireland* creates a certain sense of distance and unfamiliarity for the modern reader. Finally, Ian sails to France to fetch the daughter of the King of the Franks. Here is the passage:

*Plainly I see that you have not done as I bid you, nor will you ever do it, spoke Gille Mairtean the fox; but I will help you yet again. for a third time I will change myself into a ship, and we will sail to **France** (Lang 1906, 68).*

This reference to France is striking because, unlike the earlier locations, it is geographically precise and familiar. Yet the very concreteness of the name emphasizes distance, as France lies over 1,500 km from Ireland.

Spatial displacement

In general, events in fairy tales unfold in two main directions. The first one leads the main characters throughout their ordinary lives into their heroic quests. These journeys typically involve great distances, numerous trials, and eventual triumph over adversaries. The heroes then return home, usually victorious and rewarded. The second direction traces the movements of secondary characters, who may be benevolent or malevolent. They participate in events either by helping the heroes achieve their goals or by opposing them and creating obstacles. Yet, whether kind or evil, these secondary figures usually operate within the same spatial scheme (Mkhitarian, Madatyan 2022, 57–60). For this reason, it is equally important to the study the spatial displacement of both kind and evil characters in Armenian and Scottish tales of ATU 550 type. In the Armenian tale "The Thousand-Voiced Nightingale or Alo-Dino's Tale", the hero Alo-Dino undergoes an extensive journey that can be modeled as follows:

house → *crossroad* → *red land* → *white land* → *black land* → *sea* ⇔ *crossroad* → *well* → *city*

In contrast, the evil characters, Alo-Dino's two elder brothers, experience very little displacement. Their movements can be summarized in a much simpler model:

house → *crossroad* ⇔ *house*

As we see in the pattern, the evil brothers also undertake a journey, but unlike Alo-Dino, they pass through only a few places. Although they eventually return home, they are ultimately banished from the kingdom as punishment for their wrongdoing.

The Scottish fairy tale "How Ian Direach Got the Blue Falcon" offers particularly interesting parallels in terms of spatial displacement. Ian Direach's journey, like Alo-Dino's, involves a wide range of locations. His path may be illustrated as follows:

castle → hills → rivers → plain → giant's house → the seven great women of dhiurradh → the king of Etin → the king of the franks ⇔ the king of Etin → the seven great women of dhiurradh → giant's house → castle

The key difference lies in the trajectory of the evil character. In this case, the antagonist is the stepmother. Unlike the Armenian tale, where the brothers travel to some extent, the stepmother never leaves the palace. She remains there throughout the story, and her fate is sealed when the protagonist burns her alive.

Conclusions

The fairy tales analyzed reveal multiple forms of spatial representation. They rarely rely on clearly defined geography. Whether through vague formulations (a city, the islands of the west), fictionalized names (Dhiurradh), or ambiguous use of real places (Tbilisi or Yerevan, Erin), space in fairy tales function less as a realistic backdrop and more as a symbolic framework. We may therefore view space in the studied fairy-tale as hyperspatial: a conditional, flexible environment designed not to describe the real world but to sustain the actions of the characters, propel the plot, and carry the story to its resolution.

Thus, the spatial references often convey uncertainty and hesitation, whether through indefinite wording or conjunctions that introduce ambiguity. Even when nominal place names appear specific at first glance, closer examination, supported by cultural and linguistic background knowledge, suggests that these spaces are not meant to be precise but rather symbolic or conditional.

A key feature is the pattern of spatial displacement. Heroes such as Alo-Dino or Ian Direach travel through vast and shifting landscapes, encountering magical or liminal spaces before returning home. In contrast, antagonists typically display limited or no movement: Alo-Dino's brothers remain close to home and are eventually expelled, while Ian Direach's stepmother never leaves the palace. Such contrasts highlight the moral opposition between dynamic, benevolent heroes and static, destructive characters. Ultimately, space in these tales functions as a structural and symbolic device. It frames the quest, marks the distinction between kind and evil, and reinforces the universal yet culturally inflected patterns of the fairy tale tradition.

Acknowledgements

The authors express their sincere gratitude to Gohar Melikyan, PhD, Associate Professor and Hasmik Galstyan, PhD for their valuable advice and insightful observations during the preparation of this article.

References/Գրականություն/Литература

1. Britannica 2023, Hebrides. Available online at: <https://www.britannica.com/place/Hebrides> (Accessed 07.06.2025).
2. Dolan T. 2006, A Dictionary of Hiberno English: The Irish Use of English, Dublin, Gill & Macmillan Ltd.
3. Kujundžić N. 2020, Narrative Space and Spatial Transference in Jacob and Wilhelm Grimm's Fairy Tales, University of Zagreb (PhD Thesis).
4. Lakoff G., Johnson M. 1980, *Metaphors We Live By*, Chicago, The University of Chicago Press.
5. Lakoff G., Johnson M. 1999, *Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought*, New York, Basic Books.
6. Lang A. 1906, *The Orange Fairy Book*, USA, Longmans, Green and Co.
7. Lüthi M. 1986, *The European Folktale: Form and Nature*, Bloomington, Indiana University Press.
8. Mkhitarian Y., Madatyan L. 2022, Space and Time Transference of Main Characters in British and Armenian Fairy Tales, *Armenian Folia Anglistika*, vol. 18, Issue 1(25), 53–72.
9. Moretti F. 1998 [1997], *Atlas of the European Novel 1800–1900*, London & New York, Verso.
10. Nance C., Maolalagh R. 2019, Scottish Gaelic, *Journal of the International Phonetic Association*, 51(2), 1–15.
11. Propp V. 1968, *Morphology of the Folktale*, Austin, University of Texas Press.
12. Uther H.-J. 2011, *The Types of International Folktales: A Classification and Bibliography, Part I*, Helsinki, Suomalainen Tiedekatemia Academia Scientiarum Fennica.
13. Ջիվանյան Ա. 2008, «Երկնքից ընկավ երեք խնձոր» – հրաշապատում հեքիաթը որպես արքիտեքստ, Երևան, «Չանգակ-97».
Jivanyan A. 2008, "Three Apples fell from the Sky" – The Fairy Tale as an Archetext, Yerevan, Zangak-97 (in Armenian).
14. Հայ ժողովրդական հեքիաթներ 1959, հ. I., Այրարատ (կազմող՝ Ա.Մ. Նազինյանը, խմբ. Ա.Տ. Ղանալանյան), ՀՍՍՌ ԳԱ Մ. Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտ, Երևան, ՀՍՍՌ ԳԱ հրատ.:
Armenian Folk Tales 1959, vol. I, Ayarat (compiler: A.M. Nazinyan, editor: A.T. Ghanalanyan), M. Abeghyan Institute of Literature of the Academy of Sciences of the Armenian SSR, Yerevan, Publishing House of the Academy of Sciences of the Armenian SSR (in Armenian).